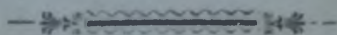

לקורות בני ישראל בקיום

מאת

אברהם קופערניק

אוצרת נכבד לדורותיו

ברדיטשוב

דפוס של יעקב שיעבטיל

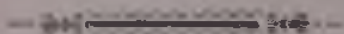
ינת תרנ"א לפ"ק

לקורות בני ישראל בקיוב

מאת

אברהם קופערניק

אזרח נכבד לדורותיו

ברדימשוב

דפוס של יעקב שעפטיל

שנת תרנ"א לפ"ק

ЛѢТОРОТЪ БНЕ ИЗРАИЛЪ БЕ-КІЕВЪ

т . е .

Къ исторіи евреевъ въ Кіевѣ

Кіевѣ

1891 г.

Дозволено Цензурою Кієвъ 22 Іюля 1891 г.

Digitized by Touro College Libraries
For Project Zikaron
www.zikaron.tourolib.org
2018

БЕРДИЧЕВЪ
Типографія Я. Г. Шефтеля.

1891.

ההכנסה מהמאמר הזה הרימותי קודש, לתמיכת
אביוני אחב"י היוצאים מפה לבקש מלאכה או
עבודה למחית נפשם.

מחיר המחברת (1): קאפ' וכל המוסיף יוסיפו לו מן השמים.
הכסף יושלח לחבר חוב"צ הגביר מ' דוד
זייצאוו בקאנטאר אביו הגביר האדיר מ' יונה
זייצאוו בקיעב.

Samuele Alatri.

לקורות בני ישראל בעיר קיוב.

בצוק העתים האלה אשר צוררנו (יודאפאבי) בל ינוחו ובל ישקמו מהתנפל עלינו בעלילות בדויות ורכילות שקר, וכל מגמת חפצם לתת אותנו ללעג ולקלם בין שכנינו ולהבאיש ריחנו בעיני הממשלה יר"ה, וביחוד להצר צעדינו בעיר קיוב, אמרתי לנפשי עת לעשות ולהראות לעין כל את דעת הנציבים והשרים החסידים והישרים בעיר קיוב מן 1794, אשר לא בסתר חוו דעתם לטובת אחב"י, למען יראו הצוררים האלה כי שקר בימינם וכל דבריהם ישא רוח, וכלמה תכסה פניהם. למטרת זאת אספתי בחפני חומר רב מספרים שונים העוסקים במקצוע הזה, וברצוני היה להאריך ולהרחיב הדבור בהענין הזה, אך התלאות וההרפתקאות שעברו עלינו היו במורדי מנוחתי, הרעישו מורשי לבבי הנדבא ויטוני מהדרך אשר סליתי לי בראשונה, וכעת הנני לתת בזה לפני הקוראים רק ראשי פרקים מהענין הנכבד הזה, ואסדר את דברי עפ"י סדר השנים (כראנאלוגיע).

בשנת חמש מאות חמשים ושלוש לאלף הששי יצא דבר מלכות להרשות לבני ישראל לאחוז ולסחור בפלך קיוב וגם בעיר קיוב, ויפתחו לפניהם שערי העיר ויבואו בני ישראל לגור בקיוב, ומקום מושבם היה בחלק העיר על הר פּעצערסק. הרשיון הזה הנתן בשנה ההיא, היא שנת 1794 למספרם, לא נתן מנוחה ותנומה לעפעפי הסוחרים האזרחים בקיוב, ויכתבו שמנה להממשלה לגרש את היהודים מקיוב באמרם: (א) שהרשיון הזה הוא נגד הפריווילעגיען האזרחים ליהודים לגור בקיוב ולסחור בה. (ב) כי לרגלי ישיבת היהודים בקיוב רבו אי-הסדרים וקטמות ומריבות בעיר. הממשלה

לקורות בני ישראל בקיוב

לא שמה לבה לדבריהם ולבקשתם, וביום 22 יאנוואר 1810 הואיל הקיסר החסיד Александръ 1-ый זל"ה בפקודתו לאמר: „עפ"י החק הכולל „מִן 1794 הותר ליהודים לבוא לקיוב לגור ולסחור בה, וכעת 450 נפש „יהודים שם, שעפ"י הפקודה מִן 1801 אסור לגרש אותם מִגֵּו, והתעודה „(גראמאטא) הנתנה בשנה ההיא תקיים דבר משפטם וזכותם, ומה גם כי „נתישבו בקיוב זה חמש עשרה שנה והגירוש יהרוס את מעמדם ורכושם „ויוצאו נקיים מנכסיהם, וע"ד האי-סדרים, הלא מקום מגורתם עפ"י החוק „הוא רק בעירות גדולות וכרכים אשר שם שומרים ושופטים למשפט ישורו. „ואם בגלל ישיבת היהודים ומסחרם רבו הקטטות ואי-הסדרים, הנה „השופטים והשומרים שם מחויבים להרים המכשולים האלה ולפנותם מִן הדרך, ובכן צוה להשאיר את היהודים על מקומם כמקדם“. אך סוחריו קיוב לא הרגיעו ולא נתנו מנוחה להממשלה בתלונותיהם עד כי ביום 2 דעקאבר 1827 יצא צו בשם הקיסר לגרש את היהודים מקיוב, והטעם להגזירה הזאת, מפני שהם גרמא בנוקי המסחר בכלל ולהממשלה בפרט והיתר ישיבתם מתנגד להפרייווילעגיען של תושבי קיוב.

כבוד השר הגנינראל-גובערנאטאר שהיה אז בקיוב, הוא האדון Левашевъ נ"ע, השיב על זה לאמר: „לא אוכל מבלי להעיד שבישיבת „היהודים בקיוב יש תועלת גדולה בענין המסחר; שמירת היהודי במאכלו „ובמשתהו, תוס דרכיו וסדר חייו הפשוט, כל אלה יתנו לו היכולת למכור „סחורתו בזול יותר, ובהחלט אוכל לאמר, שבאם יגרשו אותם מִן העיר, „הנה מלבד שמחיר הרבה סחורות יעלה מעלה ראש, גם עצם סחורות „אחדות לא יראה ולא ימצא בעיר, ולכן לא נוכל להקריב תועלת כל „תושבי קיוב על מזבח אהבת בצע של סוחרים אחדים המתאווים להקנות „מחורבנן של היהודים“. ובכל זאת לא הושיעם גם ימין האדון לעוואשאוו וילכו בני ישראל גולה בראש גולים—ויעמדו בשערי קיוב שומרים לבלתי

תת לאיש ישראל לבוא פנימה, וכאשר בא אל השער איש יהודי לקח השומר ממנו את תעודת הנסיעה ויתן לו פתקא אל שומרי הפאליציי, והתעודה שלח ג"כ אל הפאליציי והיא נתנה לו רשות לשבת בעיר רק שנים שלשה ימים או יותר מעט, ודירת היהודים היתה רק בשני אושפיון, הא' בחלק העיר במורד ההר והב' בחלק העיר „ליעבעד“, והאושפיון האלו לא היו מאושפיון אבותינו, רק נשכרים היו מהעיר להאשה Григоровой בידה וברשותה היה כל איש ישראל הבא בשערי העיר, ויהי בפגשה ברחוב איש יהודי שלא בא תחת צל קורתה, תפשה אותו תומ"י והשומרים הובילוהו לבית הפאליציי, ומשם נשלח למקום מגוריו ע"י עטאפ.

כה היה מצב אחב"י בקיוב בשפל המדרגה, ומי יוכל לתנות את צרותיהם ומצוקותיהם בימי רעה האלה? חצרות האשה Григоровой היו כבית כלא, וככלוב עופות היו מלאים מפה לפה אורחים יהודים, וכאסיר אל בור ישבו עד עשרה אנשים בחדר אחד, שם דרו, שם אכלו, שם שנה לא נתנו לעיניהם מחמת חיות קטנות עם גדולות אשר שלחו שניהן החדות כס. וכאשר בא יום המוגבל לישיבת היהודי בעיר, והוא התמהמה לצאת, ויאיצו השומרים בו ויובילוהו עד שערי העיר, וידחפו אותו משערי העיר וחוצה!

כה הלכו קודר שחוח אחב"י מדחי אל דחי ואין מרחם, אך חסדי ה' לא תמו ולא כלו רחמיו. ויקם להם מושיעים ויריבו ריב חרפתם, הלא המה: נציב פלכי דרום האלוף Князь Васильчиковъ נ"ע, שר-הפלך Гессе וחבירו Селецкий, וידברו טובות על אחב"י לפני הממשלה בדברי הגניוראל-גובערנאטאר Левашевъ ובשנת שנים למלך הקיסר החסיד אלכסנדר השני ו"ל זכר בתוך עבדיו הרבים גם את יעקב, אף כי קטן הוא, ויצו לפתוח לפניו את שערי קיוב לבוא חפשי בעיר, בתי המשמרת על יד שעריה נהרסו, השומרים וחוצות הגעטטא הוסרו ותהי

לקורות בני ישראל בקיוב

הרוחה. בשנת חמש למלכו ביום 11 דעקאבער 1861 נתנה הרשות ממעם הממשלה להסוחרים היהודים גם בעלי גילדע השניה להאחו ולשבת בעיר קיוב באין מפריע.

בשנת 1865 בא לפני הוד מלכותו שר האוצר Графъ Рейтернъ בפרשת דבריו לאמר: „סבת ירידת המדות הטובות בבני ישראל, מקורה „בהחוקים המעיקים להם מהשיג די מחיתם, ולכן ראשית דבר דרוש, „שהממשלה תסיר את המכשולים הגשמים אשר יתנגפו רגלי היהודים „בהם על כל פסיעה ופסיעה במסחרם וקנינם, הלא אז לרגלי הטבת „מצבם הגשמי, יבוא גם רוח ההשכלה לפעמם להשכיל ולהטיב את „דרכיהם. בדבר המסחר, אין ספק שהיהודי מביא תועלת גדולה בשוק „המשא ומתן, אבל במה דברים אמורים, במקום שמספר המוכרים ישא „בד בבד עם מספר הקונים, אבל במקומות שהרשות ליהודים לגור, המה „שם כילק השדה ומספר הקונים והמוכרים לא ישא במאזנים יחד, והחזיקו „שבעה מוכרים בקונה אחד, ע"כ המסחר ירד שם פלאים ואיש בשר „זרועו יאכלו, ובפלכים האלו היהודים המה רק חלק עשירי ממספר „התושבים, אך עפ"י החוקים השוררים במקומות האלה נאסרו ידי „היהודים מלאחוז במסחר כיד החריצות הטובה עליהם, והיהודי מוכרח „להיות רק איש הבינים ומתוך בין המביא סחורתו ובין הבא לקנות, „ובאופנים כאלה קשה לו למצוא טרף לביתו כקריעת ים סוף. והנה מעבר „מזה החוקים המגבילים, ומעבר מזה המקום הצר שנועד לכלם לשבת „צפופים בכפיפה אחת, הם המה בעוכרי היהודי להחזיק מעמדו ולהיטיב „מצבו, והתושבים כל יוכלו לשלוח ידם במסחר כהיהודי, כי היהודי „משפיל ומוריד מחיר הסחורות לדיומא התחתונה, כי אכף עליו פיהו „ומסתפק במועט בריוח פרומה להחיות נפשו הרעבה בפת לחם צר. — ולכן „דעת השר הנ"ל להרחיב גבול מושב היהודים ולהביא מסחר היהודים

„להפליכים הפנימים וביחוד בפליכים העשירים בתבואת האדמה, אשר התושבים שם רחוקים מעיני מו"מ והמסחר זר לרוחם, ומהיהודים תהיה הרוחה להמסחר בפרט ותועלת מרובה לכל יושבי הארץ בכלל.“
אחרי הדברים האלה נתן הקיסר החסיד צו, כי נוסף על הסוחרים בעלי גילדע, גם לבעלי מלאכה מהיהודים הרשות לבוא ולגור בכל רחבי ארץ ממלכתו.

בשנת 1858 באתי אני הכותב לקיוב בתור פקיד ומצוה במכם היי"ש על כל הפלך קיוב, ואז היו בה יהודים מתי מספר כמעט וגרים בה, ומנהלי הח"ק דעיר היו אנשי צבא יהודים שגמרו חוק עבירתם במערכות הצבא. המה בקשוני לשום עין על תקנות הח"ק הנכתבות בפנקס ישן משנת תקנ"ג, ולסדר להם תקנות המתאימות עם מצבם בעת ההיא, ואנכי נעתרתי לבקשתם ואערוך להם פנקס חדש וכתבתי להם תקנות מתוקנות,*) ואת תוכן הפנקס הישן ההוא, הנני נותן בזה לפני הקוראים למען ידעו הדרורות הבאים את תולדות בני ישראל בקיוב מן שנת תקנ"ג עד היום, ולהציב יד ושם לפנקס עתיק וישן כזה, למען יראו ישמעו וילמדו כמה הלכתא גבירתא ממנו, מקצה האחד כמה מדות טובות מנהגים ומעשים טובים בלבות אחינו בני ישראל וכי באמת עם סגולה הוא לאלהיו עושה צדקה בכל עת, ומקצה השני לדאבון לבנו כל נוכל לכחד מבלי להגיד מעשיהם הרעים שיש בהם חבור עצבים זור מעשיהם, שיש ביניהם מחרחרי ריב ומרדנים, מלבד הקשי עורף שירשו מאנשי דור המדבר, ובעיני הגוים אשר בתוכם הם יושבים הן המה למשל ולשנינה.

*) ולשוב יזכר שם דודי וחותני מ' יעקב שמר' היילפרין ז"ל שה' כל ימיו מנהל בצדקה גדולה ובחבורה קדישא בוויילנא הוא שלח לי תקנות החברה קדישא דוויילנא וגב מהוראדנא והמה היו לי לעינים.

א.) יאמרו נא שומנינו ומשמינינו איה הן המדות הרעות שבכל יום ויום יתנפלו על בית ישראל לאמר שאין בבני ישראל שום מדה ומעשים טובים, הן רק באו אנשים מעט מזער בשערי קיוב עפ"י הרשיון משנת 1794, ותהי ראשית מלאכתם לא למשוך שכר יין ותירוש ורק להשתדל לפני האדון גובערנאמאר Шерковъ, והוא נתן להם הרשאה על אחוזות בית עולם לכל חי וימהרו ויחליטו ליסד חבורה קדישא, ויעשו אגודה אחת לעשות רצון בוראם בלבב שלם (כנראה ברף א' עמוד א'), ובכלות ששה עשר שנים מיום בואם לקיוב באו בחין מליצותיהם לפני הקיסר הרחמן אלכסנדר פאולאוויטש ולל"ה לתן להם רשות לפתוח שערי שמים לתפלותיהם ובהשתדלות הגובערנאמאר Петро Прокоповичъ Банкратьевъ נתן להם הרשות ונגמר בכי טוב מלאכת עבודת הקדש בנין מפואר בית תפלה לעדת בני ישראל בקיוב, לשפוך צקון לחשם לפני ה' אלוה ישראל (דף ע"ט ע"א) ועד מהרה בנאו ג"כ מרחץ ומקות מים.

ב.) מי רחמנים בני רחמנים וגומלי חסדים של אמת כעמך ישראל כנראה מהמעשה שהיו עם השמש מעיר טאראסצע שמו ברוך בר מרדכי שיצא מדעת, וכאשר נפטר קברוהו נכרים בשדה ויהי כאשר נתודע מזה לאב"י התאמצו בכל עוז אצל הגלאוונע נאדויראטעל Городинскій שנתן להם רשות, חפרו המקום ומצאו אותו שלם בכל אבריו ורמה לא שלמה בו אחרי ישה' נקבר בשדה 34 שבועות (דף כ"ט ע"ב).

ג.) יראו נא לדעת כל עמי הארץ שקבלו אחב"י בקיוב על עצמם באלה ובשבוע בת"ח ובשד"א שלא יהי' ביניהם שום Совѣстительство היינו שפרנס חודש אינו רשאי להיות בשום התמנות מחברה קדישא ומי שיש לו התמנות בחברה קדישא אינו רשאי להיות פרנס חודש, ולא

במקום, ולא נאמן. ובאם שיעלה אחד מהפרנסים עפ"י קדפי להיות בורר מחויב הוא לעשות מצדו בורר אחר ובעצמו אינו רשאי להיות בורר (דף ל"ח ע"א).

(ד) בכל דור ודור עומדים בתוך אחב"י אנשי מעלה העוסקים בצרכי צבור באמונה ולא ימושו ידיהם לגמור את אשר החלו לטובות הכלל (כנראה דף י"ח ע"א ודף כ"ב ע"ב).

(ה) מיום שגלינו מארצינו וזמן קצר לפני שנתרחקנו מעל ארמתינו ועד היום, מהרסינו ומחריבינו ממנו יצאו (כנראה דף י' ע"א דף ט"ו ע"א ודף כ"ב ע"ב) וצרות ורדיפות השיגונו על אשר אכלו, ועד עתה יאכלו, אחינו בני ישראל קורצא.

והי' זה שכרי שהמאמר הזה יהי' לזכרון בספר עד אשר ירחם ה' את עמו ויאיר פניו אלינו ויחננו אמן. —

א. קופערניק.

יום ג' 19 מארט 1891 קיוב

נעשה בשנת תרנ"ג לפ"ב
זה

הפנקס

שייך להחבורה

קדישא

דפה קיוב

כל הכתוב לחיי כסדר

קדיש יאמר לו נצח ועד

המכון למחקר חקלאי

מסמך

מסמך מס' 100

מסמך מס' 100

(דף א' עמוד א')

גוף הפנקס.

(ע"פ סדר הדפים)

נעשה זה הפנקס של חבורה קדישא בפה קיוב.

אָמנם בעינינו ראינו הדבר אשר נהייתה בימים ההם
ובזמן זה שחזר עמרה ליושנה, ברוב רחמיו וחסדיו של
בורא ויוצר עולמים, אשר זכר חסדו ואמונתו לבית ישראל
וראו כל אפסי ארץ את ישועת אלהינו ואלהי אבותינו, אשר
גמל חסד אתנו בעת ממשלת הקיסרית Екатерина זכרונה
לברכה, ובגודל רחמה וחסדה ניתן לבני ישראל רשות ויצא
דת להסתופף תחת צלה בני יעקב וישראל, ולהיות איש
המכונה בשם ישראל יוצא ונכנס במקומות אלה שלא
היה רשות מקדם להכנס, וילדי העברים נתיישבו
במדינות רוסיא בכח והרשאה של הקסרית Екатерина II הנ"ל,
וגם לרבות צדקות אשר עשה עמנו ועם אחב"י בנה
מחסדי אומות העולם, הוא אדוננו מלכנו הקיסר יר"ה
זה הנקוב בשמו מפואר Павелъ Петровичъ זכרוננו
לברכה, אשר חיוק דברי אמו, גם ברשות יועציו
חכמיו ושריו אשר הטא לבכם אליו למוכת כלל אחב"י, ואנחנו
יושבי עיר קיוב היינו בתוך הבאים והחלנו לשבת בכי
מִיֹּב ומצאנו ישיבה שיש בה סמיכה בפה קיוב הוא
עיר המהוללה, אשר היתה מפורסמת בכל תפוצות בית
ישראל מאז ומקדם שעלי' נאמר כי מקיוב תצא תורה,
וכאשר ראינו שגלגל הוא החוזר בעולם וזה הוא סוף
כל אדם למות התחלנו לדרוש אחר בית עולמים הישנה (!)
ולא מצאנו המקום, כי לא נודע לשום אחד מאתנו המקום

לדרוש אחריו כי אין זכרון לראשונים, והערכנו בקשתנו לפני אחד משרי הפרתמים לדרוש טוב ולהיות מליץ טוב עבור זה, ומאת שר הגדול אדון גובערנאטיר דפה הנקוב בשמו Шерковъ זכרנו לטובה ולברכה ניתן רשות לתת לנו אחוזה בארץ לבית עולמים לציין בה ציונים כנהוג בכל תפוצות ישראל, ואנחנו בזה סמכנו על האדון הגדול הנ"ל שחיה בעת ההיא תחת ממשלת הקיסרית Екатерина II זכרונה לברכה, ונתן לנו על ידו אחוזת קבר, וחברנו חבר וכהיום עשינו תקנות האלה וקבלנו על עצמנו לקיים דבר, וכל אשר ימרה פיו על תקנות האלה המבוארים בפנקס להיות עובר, מחבורה קדישא ואת אותו לעבור, ועד כאן אנחנו חוסים תחת צל כנפיו וממשלת אדוננו הקיסר Александръ Павловичъ יר"ה והוא פועל טוב ועליו נאמר החוט המשולש לא ינתק, קיים דברי אבותיו אשר גזרו ואמר ויקם בעת אשר היו יושבים על כסא מלכותם, וגם לרבות שהוא דורש טוב לאחב"י עד היום וברוב רחמיו וחסדיו ובחסד של שריו ויועציו הטובים, ונתן לנו רשות לבנות לנו בתים לשבת בפה עיר קיוב, אשר ישמעה הולך למרחוק מפורסמת לכל העמים, ובכל הכפרים הסרים תחת ממשלתו הרמה אשר היו שממה מאין יושב תתחזק על ידו ברוב רחמיו וחסדיו, ובימיו נבנה לנו תפארת בנין נאווה קודש, היא בהכנ"ס הקדושה דפה, כהיום חברנו חבר, והסכמנו כולנו באחד לכתוב זאת זכרון בספר למשמרת לדורי דורות, ומי יתן והיה שנוכה לראות בהצלחת מלכנו, וירום קרן משיחנו ויראו עינינו וישמח לבנו, אמן—
נעשה פנקס זה בשנת תקנ"ג לפ"ק פה ק"ק קיוב.

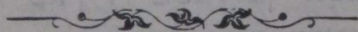
אלף עולות יעלה שלמה, ויש לה שיעור אבל גמילות חסדים אין לה שיעור. **ב**ואו וראו כמה גדול כח של גמ"ח עוד יותר מזה, שהיא מכפרת עון, כמו שהובא, פ"א ה' ר' יוחנן בן זכאי מהלך בירושלים והי' ר' יהושע מהלך אחריו וראה בהמ"ק הוא חרב, אמר אוי לנו על הבית שחרב מקום שמתכפרין בו עונותינו, אמר לו, בני אל ירע לך שיש לנו כפרה אחרת שהיא רבה כמותה ואיזה זו גמ"ח, לכך נאמר כי חסד חפצתי ולא זבח, ואומר עולם חסד יבנה, לכן מהראוי לכל בר ישראל לבכות על מיתת צדיקים קדומה לחורבן בהמ"ק ולגמול חסד עמהם, כי החסד שעושה עם המתים הוא חסד של אמת, ואין הקב"ה חפץ במות המת כ"א בשובו וחיה, לכן קרעו לבבכם ואל בגדיכם, אריב"ל אם קרעתם לבבכם בתשובה אי אתם קורעים על בניכם ועל בנותיכם, למה כי חנון ורחום הוא ארך אפים ונדרש דרוש זה ארך אף אין כתיב כאן אלא ארך אפים מאריך רוחו עם הצדיקים ועם הרשעים, מאריך רוחו עם הצדיקים וגובה מהם מעט מעט ממעשה ידיהם רעים שעושים בעוה"ז בשביל לתן להם שכרן לעתיד, ומשפיע שלום לרשעים בעוה"ז בשביל לפרוע מהם חוב משלם לע"ל, לזאת ישובה ישראל עד ה' אלקיך וגו', א"ר לוי גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שנאמר שובה ישראל עד ה' אלקיך, ומה ד' דורש ממך כי אם עשות משפט, א"ר אליעזר עשות משפט זה הדין, ואהבת חסד זה גמ"ח והצנע לכת זה הוצאת המת, שנו רבותינו בשלשה דברים גדולה גמ"ח יותר מן הצדקה, צדקה בממונו גמ"ח בין בגופו בין בממונו, צדקה לעניים אבל גמילות חסדים היא פועלת בין לעניים בין לעשירים, צדקה לחיים גמ"ח בין לחיים בין למתים, כד מטא זימנא להיות נתפרדה החבילה בין הגוף לנשמה דקדושה, דינא מתעורר ברחמי להנחיל לאוהבי יש, וכדין כרוז נפק

נשבר אבארם לזכור חטאת נעורים נבין יעשה צדק ומשרים, חטאת זדים קשורים אל-כחות נמסרים. והר"ת המת: דוד בן אלחנן יצ"ו חזק אמן. ולא אדע מי הוא אם הכותב או אחד ממוסדי החברה.

פנו מקום לפלוני, וזהו שנאמר כי אם גלה סודו לעבדיו נביאים
קדושים ולא יעשה ה' דבר וזולתם, וכשהמקום נוטל נשמתן של
צדיקים נוטלה בנחת רוח, וכשנוטל נשמתן של רשעים מלאך אכזרי
ישולח בו כדי שיטול נשמתו, וכן הוא אומר ומלאך אכזרי ישולח בו,
לכן בעודו בחיים יתן אל לבו דברים של מיתה, דיספור
אליו יספורוני' דיקבר יקברוני', דידל ידלוני', דילוי ילויני', דיטען
יטעוניני', שסוף כל אדם למות, ומי יתן והיה שיקוים :
בלע המות לנצה ומחה אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת

עמו יסיר. אמו

והר"ת : חבורה קדישא דפה קיאב.

אלה הם התקנות *

חבורה קרישא: הנקראים גומלי חסדים שהן מצפים לחסד של אמת ולא לשום תשלום גמול. כמו שאמר יעקב אבינו ע"ה לבנו ליוסף: לעשות עמדי חסד ואמת, חסד שעושין עם המתים הוא חסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול, ע"כ צריכים להיות בשמם קדושים גומלי חסדים רחמנים, שיהיו הכולל בחסד וברחמים, שלא להרבות במעות קבורה, וקל וחומר לרחם על קרובי המת יתומים ואלמנות ואביונים, ואפילו במה שלוקחים על הוצאות צריכים לרחם על מי שאין ידו משגת ומן השמים ירחמו עליהם. ואם הם נקראים קדושים אינם צריכים אזהרה ביותר כי בקדושתן הן קיימים.

(א) ביום הושענא רבה מחויבים כל החברה קדישא להשכים בהשכמה ולילך לבה"נ עם הגבאי חודש ולהתעטף כולם במליתות וקיטלען, וכל אחד מהחבירה קדישא יעמוד על מקומו בבהכ"נ ונר של שעה דלוק לפניו, ואם יש בהח"ק מי שיודע להתפלל לפני התיבה, הוא קודם להתפלל לפני התיבה מאיש זר אשר לא מהחבורה הקדושה.

(*) התקנות האלו תקן הרב בעל מאיר נתיבים זצ"ל אב"ד דק"ק לבוב, כנראה להלן בפנקס הלו דף כ"ב ע"ב.

(ב) כל הכבודים של אותו היום, הן עליות הן פתיחת הארון הן הגבהות והן גלילות, הכל שייך להח"ק, וחלילה להתערב איש זר אשר לו מהחבורה קדישא, אפילו ההכרות שמכריו שמש הקהל כל השנה או הכבודים ששמש הקהל מכבד כל השנה, שייך להשמישים דחבורה קדישא ואין השמישים דח"ק רשאים לעמוד על מקומם בבהכ"נ כשאר כל השנה, רק מחויבים לעמוד על הבימה ומחויבים לציית הגבאי חודש בכל אשר יצוה עליהם, והאיש אשר ימרה את פיו יוקנס כפי ראות עיני החבורה קדישא.

(ג) אחר התפלה ביום הוש"ר יתקבצו כל החבורה קדישא ביחד ויעשו קלפי, וכה יהיה עשית הקלפי, יכתבו פתקין כסכום שמות אנשים דח"ק ונותנין הפתקין לתוך הקלפי ובוררין איש אחד מהח"ק שיקח שלשה פתקין מן הקלפי שלא בבת אחת, ונפקא מינה, באם שימול בב"א, לענין קרובים, באם שיעלו שני קרובים שהם פסולים מדאורייתא בב"א, אזי אינו ידוע מי ידחה מפני מי, לכן ימול בזא"ו, ומי שיעלה ראשון הוא הבורר והשני ידחה, ואלו הן הפסולין מדאורייתא, ראשון בראשון וראשון בשני ושני בשני, אבל שלישי בשלישי כשרים, ואם יעלו מן הקלפי ג' אנשים שאינם קרובים הפסולים מדאורייתא הם נקראים בוררים, ואותן השלשה בוררים יש להם רשות באותו היום להרבות בחוצאות מקופת הח"ק ולא יותר מן ב' רוביל.

(ד) אלו הג' בוררים יש להם רשות להעשות א' מהם מהתמנות גדולות, היינו פאלאנמ או גבאי ראשון או גבאי שני או נאמן, והב' הנשארים רשאים להעשות מהתמנות קטנות, ההתמנות לא יהיו קרובים הפסולים מדאורייתא, לבד ה"במקומות" יכולים להיות כל, במקום קרוב לגבאי שלו.

(ה) אלה הן ההתמנות גדולות: פאלאנט, גבאי ראשון, גבאי שני, נאמן, ואלו הן ההתמנות קטנות: שומר התיקון, רואה חשבון, „במקום“ הגבאים, אך באם שיהיה ה„במקום“ בחודש של הגבאי חודש בחדשו, אזי נקרא התמנות גדולות, ונפקא מינה לענין ישיבה בהחבורה, וכך יהיה הישיבה בח"ק, פאלאנט, גבאי ראשון, גבאי שני, גבאי שלישי, נאמן, „במקום“, שומר תיקון, רואה חשבון, כסדרן בכל שנה, ואם יקדים זה מפני זה אזי יוקנס כפי ראות עיני החבורה קדישא.

(ו) אם לא גמרו הבוררים אותו היום לכבד הכבודים הנ"ל, אז הקלפי פסולה בלינה וצריכה להיות קלפי אחרת ביום אסרו חג כדרך שהיתה ביום הו"ר, והג' בוררים שהיו ביום הו"ר אין להם באסרו חג, אם לא בהפצרה גדולה בח"ק.

(ז) אוהרה לבוררים בעת שיכבדו איזה איש מהח"ק באיזה התמנות, צריכים לחתום בחת"י על הפתקין שיכבדו והשמישים שיכבדו צריכים להחזיר הפתקאות ליד הבוררים, והבוררים מחויבים לכתוב בהפנקס הבוררים וכל ההתמנות של שנה זו.

(ח) הבוררים באותו יום יש להם רשות לכל דבר, הן לקבל שמישים והן לקבל איזה איש להח"ק ומה שעשו עשו רק באופן, שאותו איש השמיע קולו בהחברה ג' פעמים, כמו שיתבאר בסימן מ"ת.

(ט) אם ירצה איזה איש לבא להקנות א"ע בהח"ק, אזי צריך להשמיע קולו בקול החברה ג' פעמים, ואלו הן הג' פעמים, בהו"ר בעת עשית הקלפי, שמיני עצרת בעת שיושבין כל הח"ק אצל הגבאי חודש, ושבת בראשית.

(י) ביום שמ"ע אחר חצות היום מתקבצין כל הח"ק לגבאי חודש

והגבאי חודש מכבד את כל הח"ק מקופת הח"ק וביום זה רשאים הח"ק לכבד איש זר אשר לא מהחבורה קדישא, וכל הכבודים של אותו יום בבהכ"נ הן עליות הן שארי הכבודים והוצאות ס"ת בערב, הכל שייך להח"ק, והכבודים שעושין היום לגבאי חודש שייכין לגבאי ראשתקד ולא לגבאי החדש.

(יא) לעת ערב בעת שנהנים לאורילכו כל הח"ק לבהכ"נ וביר כל א' מהחבורה צריך להיות נר של שעוה דלוק לכבוד הגבאי חודש מהח"ק, ומכניסין הגבאי תחת החופה מביתו אל בהכ"נ ומומרין ומרקדין לפניו כנהוג בין היה דים. ביום ש"ק אחר החג, הוא שבת בראשית, ג"כ שייך כל הכבודים והעליות להח"ק וצריכים להיות כל הח"ק ביחד על שבת זה, ואפילו בן כפר והוא מהח"ק מחויב לבוא על שבת זה לעיר, ואם לא יבוא אזי יוקנס כפי ראות עיני הח"ק.

(יב) אחר שנתקבל איזה איש להח"ק להיות כא' מבני החבורה אינו רשאי שנה תמימה להיות פתקא בקלפי ואין לו שום דעה בשיבת הח"ק רק שתיקו יפה לו מדבורו, שנה תמימה ולא פחית, ואחר כלות שנה מחויב לעשות סעודה להח"ק כפי ראות הגבאי חודש. הגבאי חודש בחדשו ישלו ב'דיעות, ואם אין ידו משגת לעשות סעודה צריך להשוות הח"ק בעד הסעודה, ומכלל לאו אתה שומע הן שאין לו שום דעה וקלפי בהח"ק עד שיעשה הסעודה או להשוות בעד הסעודה.

(יג) אם ירצה א' להקנות א"ע להיות שמש בהח"ק צריך ג"כ להשמיע קולו ג' פעמים ואחר שקבלו אותו הח"ק אם הוא בר מצוה או יותר אינו רשאי לבוא בקהל הח"ק אלא א"כ שיהיה משמש בהח"ק לא פחות מג' שנים ואח"כ יעשה סעודה כפי ראות עיני הגבאי חודש, גם

לקורות בני ישראל בקיוב

אינו רשאי לבוא בהח"ק אפילו לעשות סעודה עד שיהא נשוי אשה ואח"ז ג"כ אין לו דעה עד שיהיו לו קלפי. השמש הצעיר מחויב לציית את הגדול, היינו הקידם לובקניית הח"ק, לכל הצטרפות.

(יד) בשעה שהח"ק מתכנסין ביחד לאיזה דבר השייך להח"ק, הן על כל צרה שלא תבוא הן להשוואה, אינם רשאים לישיב רק בבית הפאלאנט או בבית הגבאי חודש או בבית הנאמן או בבית המיוחד להח"ק או בבית אחד מהח"ק וחלילה לישיב באיש זר אשר לא מהח"ק.

(טו) אם ידבר שום אדם בודון נגד הח"ק או דברי היתול ח"ו על הח"ק, אזי יוכתב בפנקס שאין לו חלק ונחלה בח"ק לעולם, אם לא בהפצרות גדולות ובקבלת נויפה, ואפילו א' מהח"ק לא יפתח פיו לדבר נגד כבוד הח"ק, ובאם שיפתח פיו יתנו לו הח"ק העברה על זמן כפי ראות עיני הח"ק. אם אחד מבני הח"ק ירים ידו לאמר במעמד הח"ק או בישיבת בני ח"ק, שאינו רוצה להיות עוד בהח"ק או שהוא מוחל חלקו לבני הח"ק, איכר זכותו ונפסל ביוצא מתוך הח"ק, ומחמת שאין צריך למחול חתימתו לגמרי, כבן יוכתב בפנקס, פלוני זה יצא נקי מהח"ק ואין לו שום הנאה וחלק בהח"ק ובאם שיחזור מדבריו ובא לבקש הח"ק שימחלו לו, אף שמן הראוי היה שלא לקבלו עוד יען אשר הוא בהם, אעפ"כ שלא לנעול דלת בפני החוזרין יקבלו אותו, אך משפטו ודינו כאחד הבא מן השוק לענין שמשות ודעה וקלפי וסעודה כבא מחדש להח"ק, ולדבר זה צריך שיהיו כל בני החבורה ביחד איש לא נעדר.

(טז) אם שלחו אחר איזה איש מהח"ק בישיבת הח"ק שיבוא להח"ק והוא לא רצה לבוא, אזי יוקנס כפי ראות עיני הח"ק, ואם אח"כ חזר בו ובא להח"ק אזי אין לו שום קנס, כ"א ישנה מקומו ויורח ממקומו הראוי לו באותו פעם לבד, כמו שנתבאר בסופן ה'.

(יז) על כל צרה שלא תבוא, באם שיש איזה חולה בעיר. אזי צריכין להודיע להגבאי חודש והגבאי מחויב לברור שמש שילך להחולה ללון, ואם ח"ו החולה בסכנה צריך הגבאי לשלוח שני שמשים אל החולה ללון עד שיבריא.

(יח) אם החולה איש מכובד אזי צריך הגבאי לעשות קלפי ע"י פתקין במספר אנשים המכותבים בפנקס אין נקי אפילו בן כפר, ונוטלים מן הקלפי זוג זוג, וזוג שיצא ראשונה ילכו ראשונה להחולה וזוג השני בשניה עד תשלום כל הזוגות וחזורין חלילה וכשיגיע זמן הבן כפר ישכרו על מקומו והוא ישלם, ואם אינו רוצה לשלם אזי ישלם הנאמן מקופת הח"ק וכשיגיע זמן הקלפי אין נותנים לו פתקו עד שישלם, וכן הדין לבן עיר.

(יט) על כל צרה שלא תבוא, באם שיהיה איזה חולה או בר מנן ח"ו, כל הוצאות שיהיו בעת לינת החולה או בר מנן יהיה הכל בדיעת הגבאי.

(כ) על כל צרה שלא תבוא, באם שיהיו איזה בר מנן וצריכים לטול מדה מהב"מ, אזי לא ירים איש את ידו לטול המדה רק הכבוד ות שייך להפאלאנט ובידו לכבד את מי שירצה, ואם יעבור מי שיהי' יוקנס כפי ראות עיני הח"ק.

(כא) בשעת מהרת המת אינו רשאי איש זר אשר לא מהח"ק להיות בבית ששם המת, והשמש דח"ק מחויב להכריז בזה"ל: מי שאינו מהח"ק ילך מהבית, ואם כבדו לאיש מכובד אף שאינו מהח"ק מותר לו להתעסק.

(כב) עכצש"ת, באם שיהיה איזה בר מנן וחפרו את הקבר ויהרו שלא להניח את הקבר פתוח ח"ו עד למחר, רק ויהרו לקבור בו המת אפילו בלילה ולא ילין הקבר ריק, כי סכנה גדולה היא עד מאד.

(כג) תחילת לבישת המת יהי' הכובע, וזה הוא כבודו של הגבאי ובירו לכבד את מי שירצה אף איש אשר לא מהח"ק חגורה שחוגרין בה המת הוא כבודו של הפלאנט ובירו לכבד את מי שירצה כמו הגבאי חודש.

(כד) עכצש"ת, באם שימות איש אחד שהוא מהח"ק או א'מב"ב חלילה, אזי אינם רשאים הח"ק לטול ממנו מעות קבורה יותר מעשרה זהובים, ואלו הן ב"ב המצפים לשורחנו לבד ממשרתיו.

(כה) ל"ג בעומר מחויב הגבאי חודש לשלוח את כל השמשים רח"ק על בה"ק לתקן הקברים ושאר תיקונים הנצרכים לבה"ק, והאיש אשר ימרה את פיו ולא ילך יוקנס בפי ראות עיני הח"ק.

(כו) בכל אסיפת הח"ק חלילה וחלילה לדבר דברי היתול וליצנות ח"ו, ופשיטא שלא לעורר שום מריבה וקטטה רק אסיפתה תהא לשם שמים, כי כשם הנקראים ח"ק צריכים להיות קדושים ולהתנהג בקדושה.

(כז) כל המשכנות והמעות הנמצאים בקופת הח"ק מחויבים להיות ת"י הנאמן והמעות מן השפארביקס ת"י הגבאי חודש, ואין רשאי שום אדם לילך עם השפארביקס מרצונו אם לא יכבד איתו הגבאי חודש, והכלים והמכשירין יהיו אצל השמש עולם, הנאמן אינו רשאי לתן מעות לשום אדם כמעות ח"ק בלתי ידיעת הג"ח או הפלאנט.

(כח) מי שהטיח דברים שלא כהוגן נגד איש מהח"ק, אם זה שהטיח נמנה בהתמנות קטנות, יכולים הח"ק לקנוס אותו כפי ראות עיניהם, ואם הוא נמנה בהתמנות גדולות, יעברו אותו מהתמנותו עד שירצה, והכל לפי ראות עיני הח"ק.

(כט) אם א' מהח"ק הטיח דברים שלא כהוגן נגד כל הח"ק או שהוציא ש"ר על הח"ק, חייב גמור על כל הח"ק שישבו כולם בכנופיא ויעבירו אותו מהח"ק העברת עולם, ואם זה האיש שהטיח דברים הוא איש זר שלא מהח"ק, מחויבים כל החבורה להתאסף אסופה שלימה ויכתבו את האיש הלז בפנקס פלוני זה קח"י.

(ל) אוהרה גדולה לשמשים דהח"ק, באם שיטלו משכנות בעד מעות קבורה שלא לעכב אצלו המשכנות רק תומ"י יתן המשכנות ליד הנאמן ולא יעכב אפילו שעה אחת, ובאם שיעכב יוקנס כפי ראות עיני הגבאי אם לא יתן אמתלא לדבריו.

(לא) אוהרה לשמשים דח"ק להזהיר את כל איש שיש לו הצטרפות להח"ק, הן להשוות הח"ק הן להקנות א"ע בהח"ק הן שארי הצטרפות, הן איש מהח"ק הן איש זר, שלא לקרוב לוועד הח"ק עד דלביש עליו בגד עליון.

(לב) אוהרה לכל בני הח"ק ולכל השמשים דח"ק, בעת וועד החברה לא יעלה עשן באפו, כי אז יעשן אף ה' וקנאתו באיש החוא, כ"א הוא רגל בזה יצא מאסקופת הבית ולחוץ, ובאם שיעבור ע"ז יותן לו העברה עד שירצה את הח"ק.

(לג) איזה אדם שלא מהח"ק שיבוא בעקיפין להכניס א"ע בהח"ק

לקורות בני ישראל בקיבו

בלי הסכמה וברצונם רק באלמות לבוף הח"ק עד שיאמרו רוצים אנחנו, האיש הלז יענש בלמותא דרבנן, מב"ד הגדול, נוסף על האסור החמור שכבר קבלו בפנקס הלז לכל יבוא ויקרב איש זר באלמות לתוך הח"ק.

לד) עכצש"ת, באם שימות איש עני ואין יד היתומים משנת לקנות תכריכין ושאריו הוצאות מחויבים בני הח"ק לתן מקופת הח"ק לפי כבודו, וחלילה לזלזל עי"ז בכבוד המת מחמת עניו כי לזה הם נקראים גומלי חסדים של אמת.

לה) שמחת תורה זמן קהלה לכל בני הח"ק עת לשמוח עת רקוד, רק חלילה וחלילה לנהוג הוללות וקלות ראש, ולהזהיר להשמישים ולבניהם ולבני הח"ק שלא להתלוצץ ח"ו ושלא לעשות מריבה ח"ו הן עם ב"ב הן עם שאינם ב"ב, כי הרבה מכשלות יוצאים מזה רק הכל יהיה לשם שמים וסופה להתקיים.

לו) הסכמנו כולו אנחנו הח"ק ברצון גמור ובררנו יום א' בשנה להתענות וקבלנו עלינו בת"צ הן לענין סליחות הן לענין ויחל, וזה הוא היום אשר בררנו, הוא מ"ו כסלו, ולעת ערב מחויבים הח"ק לעשות סעודה, ובאותו זמן יכולים בני הח"ק לקבל לתוך החברה את מי שירצה לבוא בקהל הח"ק, ותענית זה אם יודמן בשבת, מקדימן ליום ה' שלפניו, ובאם שירצה איזה מהחבורה אי מהשמישים יתן מ"ו קטנים ופטור מהתענית.

לז) אוהרה לשומר תיקון, עכצש"ת בשלוקחין איזה משכון צריך שיכתוב בפנקס, וגם כשיחזרו המשכון צריך שיכתוב בפנקס או בצעמיל המיוחד לשומר התיקון.

לח) איזה איש שיבא לתוך קהל הח"ק ע"פ הפצרות והשוואת הח"ק, אפילו זה האיש מכובד מאד וקיים הכל כפי הפנקס, אין לו שום דעה שנה ראשונה, ונפקא מינה, לענין דעה, באם שיש מחצה על מחצה וזה האיש עולה על גביהן שתיקתו יפה מדוברו, וקו"ח לענין קלפי.

לט) על כל התקנות ישרים הנאמרים בזה הפנקס, אומר אני לפעלי תבואו בכח יאשר ותחוק בגזירת עיריך פתגמיכו לבל יעבור שום אדם עליהם כי הוא חק אל ישראל.

מ) עכש"ת, כשיבואו נושאי המטה עם המה לאוהל יאמרו בני הח"ק כולם אשרי מי שבא לכאן; ומי יתן והיה שיקוים בנו הכתוב: בלע המות לנצה ומחה אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר אמן.

מי שהיה מאנשי עירנו לראש ומנהיג, אינו רשאי להיות לו שום התמנות מח"ק, ומי שיהי' לאחד מבני עירנו התמנות בח"ק, אינו רשאי להיות לפרנס חודש ולא „במקום“ ולא נאמן, ואפילו שיעלה א' מפרנסי חדשים עפ"י קלפי להיות בורר, מחויב לעשות מצדו בורר אחר ובעצמו אינו רשאי להיות בורר*).

(בדף ד' ע"א) מהפנקס כתוב בדברים האלה, „אנחנו אלופי יחידה סגולה דפה עיר קיוב עליה במוסכם כלנו יחד לעשות חברה קדישא כנהוג בכל תפוצות ישראל, ועשינו היום יום ב' ב' לחודש חשוון תקנ"ג לפ"ק, ונרשם כל אחד בשמו ובשם אביו“, וע"ז באו החתומים בחתימת ידיהם. אח"כ כתובים הדברים האלה: „ומה שנעשה מיום דלמטה

(*) וכל התקנות הנ"ל כתובות על קלף ישן. ושמות החתומים בכתב אשורני.

כל שנה ושנה ענין עם ח"ק, הן לעשות גבאים, נאמנים ושמשים, והן באם שירצה לקנות א"ע בח"ק או בניו, יהיו בתוקף עזו ושלא ימרח אחד מאתנו, כי באהבה ואחוה וריעות כנהוג בכל תפוצות ישראל, וליתר עזו חתמו א"ע אותן היוצאים עפ"י הקלפה לקים הח"ק, היום יום דלעיל בחודש הנ"ל תקנ"ג לפ"ק פה קיוב. (שמות החתומים).

(בדף ד' ע"ב) נרשם הקלפי של שנת תקנ"ג, בחדש חשוון ב' לחדש, ושמות האנשים שזכו להתמנות.

(בדף ה' ע"א) נרשם הקלפי של שנת תקנ"ח, בחדש תשרי ביום ישמע'צ, ושמות האנשים שזכו להתמנות.

(בדף ה' ע"ב) נרשם לזכרון מי שקנה א"ע בהח"ק או את בניו, בשנת תקנ"ח בשמע"צ, וגם איש אחד שהכניס את שני בניו לתוך הח"ק, ביום ג' כ"ד לחדש ניסן, שנת תקס"א, והתחייב א"ע לעשות אוהל על הבית עלמין טוב מאד.

(בדף ו' ע"א) נרשם לזכרון מי שקנה א"ע או את בניו בהח"ק, ביום א' ר"ח ניסן תקס"א לפ"ק.

(דף ו' ע"ב) נייר חלק.

(בדף ז' ע"א) נרשם הקלפי של שנת תקס"א, ביום ב' א"ח של פסח, ושמות האנשים שזכו להתמנות.

(בדף ז' ע"ב) נרשם הקלפי של שנת תקס"ב בהוש"ר, גם שמות אנשים שקנו א"ע או את בניהם בהח"ק.

(בדף ח' ע"א) נרשם לזכרון, מי שקנה א"ע או את בניו בהח"ק, משנת תקס"ו עד שנת תקע"א.

(בדף ח' ע"ב) כתוב בדברים האלה: „היום אור ליום ו' לסדר לפרט הילד אֵלֶּר חנן אלהים את ה"ה מ' צבי במהור"ר נחום שגולד לו בן זכר.”

(בדף ט' ע"א וע"ב) נרשם לזכרון מי שקנה א"ע או את בניו בהח"ק. ונרשם בע"א בדברים האלו: נרשם למו"ט בשנת תקע"א לפ"ק קנה ה"ה מו"ה אברהם במהור"ר אשר את בנו מו"ה משולם ולמן בחברה קדישא להיות אחר שלשה עשר שנים בנו ולמן שמש בחברה קדישא היום ג' ימים לחודש טבת.

(בדף יו"ד ע"א) נרשם הקלפי של הוש"ר שנת תקע"ב ושמות האנשים שזכו להתמנות.

(בדף יו"ד ע"ב) כתובים הדברים האלה: „הן כל אלה ראתה עינינו, איך שביום ועש"ק ט' ניסן תקע"ג לפ"ק אירע מקרה בלתי טהור לה"ה הר' דוד בהר"ר מאיר בראדצקי, איך שמתה לו בתו הילדה בת שנתים ובא לפני גבאים דח"ק דפה אשר היו בימים ההם ה"ה משה בר אברהם וה"ה מה"ו ניסן במו"ה בצלאל כדת וכנכון, רק בדבר אשר קלא יצא ולא פסק מכבר על ה"ר דוד הנ"ל, איך שדבר דברים אשר לא כדת נגד בני הח"ק דפה, העירו לבכם המוכ הגבאים הנ"ל לעשות נקם באיש אשר פער פיו לדבר נגד הח"ק לצערו כמעט, בכדי שכל העם ישמעו וייראו ולא יזידון עוד בדבר כזה ח"ו, ובתוך כך יצא אחי אמו של ה"ר דוד ה"ה הנקוב בשמו מו"ה אליעזר ב"ר יוסף בראדצקי, אחד מכני הח"ק דפה ופער גם הוא את פיו נגד הגבאים הנ"ל ונגד הח"ק, והנה גם הוא עשה שלא כהוגן ובלתי הסכמת ורשות מהגבאים ירד לבית עולמים לקבור את מתו של בן

אחותו היא הילדה הנ"ל, וחרפה הוא לנו בהח"ק להיות הדיוט קופץ בראש, לזאת אנחנו ראשי הח"ק התאספנו באגודה אחת ביום ש"ק יו"ד ניסן שבת הגדול דשנה זו, וחקרנו בו' חקירות מה לעשות באיש, וכן נגמר הדבר ויצא לפנינו, שמחויב ה"ר אליעזר הנ"ל לראות בכל אופן לתקן המעוות ולפייס הח"ק, היינו הראשים והגבאים מהח"ק כדת וכנכון כפי רצון הח"ק, ובאם שלא יפייס, אזי יהא איבר זכותו והרי הוא כאיש זר אשר לא מהח"ק, ואין לו שום חלק ונחלה בהח"ק כלל מעכשיו, ובהודעתנו אליו את כל אשר יצא מאתנו כנ"ל, בא לפנינו הר' אליעזר הנ"ל, ולא די שלא פייס, והנה גם הוא היה מוסיף חמא על פשע וסירב נגד כל החבורה בדברים שלא כהוגן, לזאת יצא במוסכם הח"ק להיות איבר זכותו של מו"ה אליעזר הנ"ל מהח"ק מעכשיו ואין לו חלק ונחלה בהח"ק כלל. —

(בדף י"א ע"א) נרשם הקלפי של שנת תקע"ד בהוש"ר ושמות האנשים שזכו להתמנות: בדף י"א ע"ב נרשם לזכרון מי שקנה א"ע או את בניו בהח"ק. —

(בדף י"ב ע"א) נרשם מי שקנה א"ע או את בניו בהח"ק. —
(בדף י"ב ע"ב) נרשם הקלפי של שנת תקס"ה בהוש"ר ושמות האנשים שזכו להתמנות, —

(בדף י"ג ע"א) נרשם לזכרון מי שקנה א"ע או את בניו בהח"ק כתובים הדברים האלו: לזכרון לאות ולראי' שה"ה מו"ה יהודה במו"ה אורי' השוה את החבורה קדישא בעד עצמו מהיום דלמטה שיה' כאחד מאתנו רק הפיתקא שלו מן הקלפי הנ"ל לא יהי' אלא בשנת תקע"ה בתנאי שיתן בעד סעודה גדולה ובעד שתי שנים שמשות כך מאה

והמשה ושבעים ר"ב סי"ג ועוד כ"ה ר"ב נדבה על בנין הקדש חדש שקנה החבורה אצל ר' יצחק משה וסילק תומ"י חמשים ר"ב סי"ג והמותר מעות מחויב לשלם בעת שיוצטרך הח"ק בשביל בנין הקדש חדש הנ"ל כ"ו נעשה במוסכם החברה קדישא היום יום ב' א' רחוק"מ פסח דשנת תקע"ו לפ"ק פה קיוב פעצערסק.

(בדף י"ג ע"ב) נרשם הקלפי של שנת תקע"ו בהוש"ר ושמות האנשים שזכו להתמנות.

(בדף י"ד ע"א) נרשם לזכרון מי שקנה א"ע או את בניו בהח"ק.

(בדף י"ד ע"ב) נרשם הקלפי של שנת תקע"ו בהוש"ר ושמות האנשים שזכו להתמנות.

(בדף ט"ו ע"א) כתוב כדברים האלה: „יהי לאות ולזכרון המעשה שנתינת ב' של פסח דהאי שתא תקע"ו לפ"ק, איך שה"ה כ"ה יהודא במ"ה יהודא סירב בפני כמה אנשים מהח"ק נגד הנגיד מ' עוזר במ"ה בצלאל נ"י, שהי' גבאי מהח"ק דפה בשנה הלו', בדברים אשר לא כדת, והתאספנו אנחנו בני ח"ק דפה לבקש ולמצוא בתקנות הפנקס מהחבורה מה לעשות באיש הלו', ומצאנו בתקנה המ"ו, שמגיע מאת האיש המסרב הלו' העברה מהחבורה, וכיון שבא לפנינו בני החבורה לפצות, יצא מאתנו אלופי ראשי וגבאי מהח"ק דפה שיבוא ה"ה מוה' יהודא הנ"ל עם ארבעה אנשים לקבל נזיפה ולפצות להנגיד מ' עוזר ולכל בני הח"ק ולתת קנס חמשים רובל סי"ג על הקדש דפה, ומאחר שבא וקיים כפי אשר יצא מאתנו כפי התקנה נמחל לו הדבר במוסכם כל בני החבורה, ולמען אשר לא יעשה עולה כזו עוד ח"ו בפעם שנית נרשם בפנקס אור ליום ד' א"ח דהאי שתא תקע"ו לפ"ק פה קיוב". עוד כתוב שם כדברים

לקורות בני ישראל בקיוב

האלה: „יהי' לאות ולזכרון בנידן ה"ה מו"ה אהרן שמעון במה' אברהם, שבא בתוך הבאים ומנוים מהח"ק ביום אחרון ש"פ דהאי שתא תקע"ו לפ"ק באסיפת כולם כאחד לעיין בתקנות הפנקס בנידון הסירוב של יהודא בן יהודא, וה"ה מ' אהרן שמעון הנ"ל העיז פניו בהרמת קול לדבר נגד כל בני החבורה בזה הלשון, שבני הח"ק דנין דינו של סרום ר"ל, ושאר דברים אשר לא כדת נגד בני הח"ק, ונרשם זאת בפנקס להתנהג עמו כפי המבואר בתקנה המ"ו בפנקס מהח"ק הלז".

(בדף ט"ז ע"ב, ובדף ט"ז ע"א), נרשמו הקלפות של שנות תקע"ח ותקע"ט בהוש"ר ושמות האנשים שזכו להתמנות.

(בדף ט"ז ע"ב) נרשם לזכרון מי שקנה א"ע ואת בניו בהח"ק.

(בדף י"ז ע"א) נרשם הקלפי של שנת תקפ"א בהוש"ר ושמות האנשים שזכו להתמנות.

(בדף י"ז ע"ב) נרשם לזכרון מי שקנה א"ע או את בניו בהח"ק.

(בדף י"ח ע"א) כתובים הדברים האלה: „היום יום א' כ"ד אב תקס"ט לפ"ק פ"ק קיוב יצ"ו התאספנו א"ע לעסוק במלי דשמיא בענין בהכ"נ וראינו שהשי"ת ברחמיו ורוב חסדיו הוצב אלמנה, ועזרנו לגמור בבי טוב בנין בהכ"נ דפה בפומשערסק, ולמען דעת כל איש איש מקומו בחרנו אנחנו יחידי סגולה הנקראים אבטשעסטווא הח"מ, ג' אנשים חשובים מתושבי עירנו, היינו א' ה"ה ר' יהודא ליב בר' יעקב ליבן בארג. והב' ה"ה הנגיד מ' עוזר ב"מ בצלאל רוזין פעלד, וה"ה ר' אברהם במ' יעקב בארישפאליר, שיהא הרשות בידם למכור מקומות בבהכ"נ הנ"ל לכל או"א כאשר יוכשר בעיניו לו ולאשתו בעזרת נשים, ולקבל המעות עבור המקומות ולתן לכל קונה שער החלטה כרין וכדת

בחתומת ידם וע"פ תוקף ח"י הרב המאוה"ג כבוד מוה' דוד נ"י אב"ד דפ"ק. וההחלטה זו יהי' בתוקף ועוז כאילו אנחנו כולנו חתמנו א"ע ג"כ ממש, והמעות שיעשה בעד המקומות הנ"ל מחויבים הנבחרים הנ"ל למסור לבעלי המתעסקים דבהב"נ הנ"ל ולקבל מהם קוויטאציוס והכל יהי' ע"פ חשבון, ולראי' באנו עה"ח פה גאבערני הנ"ל, בין החתומים האלו חתם א"ע שלמה בן מו"ה משה בערנער, (וע"ז שמות החתומים).

(בדף י"ח ע"ב) נרשם כזה: נכנסו לח"ק הרבני יצחק זעליג בהרב המאוה"ג מו"ה דוד סלוצק וללה"ה ונדב מאה רו"כ. ה' ישראל מענדיל בהרב המאוה"ג מ' אל' אב"ד דק"ק זאלאוויץ, מו"ה צבי הירש הכהן נדב חמשה ושבעים רי"כ, מו"ה שמעון אליעזר בהרב המאוה"ג מו"ה דובער הכהן נדב חמש רי"כ, מו"ה יאקל הכהן פ"מ ובניו נדב חמשים רי"כ, מו"ה יוסף אפרים נדב עשרים רי"כ. נרשם למז"ט שמו"ה אברהם בהמנוח יצחק אייזיק קנה א"ע בח"ק ונדב סך חמשים רי"כ על תשלום בית ההקדש של הח"ק דפה ויתנהג כפי התיקון של הח"ק שהם התקנות של הרב מאיר נתיבים ולה"ה.

(בדף י"ט ע"א) נרשם לזכרון מי שקנה א"ע או את בניו בהח"ק.

(בדף י"ט ע"ב) נרשם הקלפי של שנת תקפ"ב בהוש"ר ושמות האנשים שזכו להתמנות.

(בדף כ' ע"א) נרשם מי שסילק המגיע ממנו להח"ק.

(בדף כ' ע"ב, ובדף כ"א ע"א) נרשמו הקלפות משנות תקפ"ג ותקפ"ד בהוש"ר ושמות האנשים שזכו להתמנות,

(בדף כ"א ע"ב) נרשם לזכרון מי שקנה א"ע ואת בניו בהח"ק.

(בדף כ"ב ע"א) נרשם הקלפי משנת תקפ"ה בהוש"ר ושמות האנשים שזכו להתמנות.

(בדף כ"ב ע"ב) כתובים הדברים האלה: „בעזה"י, תקנה החדשה משנת תקפ"ה לפ"ק.

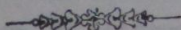
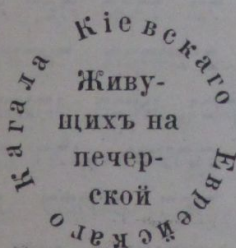
* ישרי העם שככה לו שמתנהגים כולם כמנהג האבות, ומנהג האבות חק' הוא מימות אברהם אבינו ע"ה שקנה הוא בעצמו ובכבודו. בעיר חברון מקום מיוחד לקבורת האבות ואמהות ואין לזולתם שום חלק ונחלה באותי המקום, וככה מתנהגים אחריו בניו בני יעקב גומלי חסדים בני ג"ח, מוברים והכשרים שבעיר חוברים חבר לחבורה קדישא וקונים קרקע לבתי הקברות, ולאחב"י אנשים דלים ואביונים עושים בני הח"ק הלו צדקה וחסד, שקונים ממעות הח"ק בתי הקדשות להיות להם שם לינת לילה בעברם דרך הכא אנשים ההולכים נעים ונדים, ובונים בתי מרחצאות להיות מזה הכנסה על הצמרכות אנשים אביונים המונחים על ערש דוי ר"ל, ואנשי פה בעת שנתישבו כאן עיר קיוב, הנבחרים בעם עשו לעצמם חבורה קדישא כנהוג ופנקס בתקנות שתקן הרב מאיר נתיבים וצלה"ה אב"ד דק"ק לבוב הבירה, והזקנים שבחבורה דפה בנו בנין בית המרחץ ממעות הח"ק הנקרא שער מבילת נשים להיות ההכנסה על הצמרכות חבורה קדישא דפה, ובגלל הדבר שמנהג הוא בכל תפוצות ישראל שלא להכניס לח"ק זו כי אם אנשים כשרים וישרים ישרי לב מזהורי רוח שיודעים איך להתנהג בחבורה זו עפ"י דתה"ק נמצאים רבים אנשים מיח"ס דפה הנקראים „אובטשיסמווא", אשר אינם יכולים לבוא לחבורה הלו עי"ז, ולזאת נבדלת הח"ק הלו עפ"י א"ב

משארי החבורות ובני עלי' מועטים המה העולים לחבורה הלז.
 כי לא כל איש ראוי לבוא לחבורה הלז כמו לשארי חבורת,
 ועי' נעשה קנאת הח"ס דפה שנתקנאו בדבר הזה ועשו התנגדות
 לחבורה זו בבואם לעורר קטמות ומריבות אשר לא כדת, ולא
 נתקררה דעתם עד אשר יח"ס דפה אשר אינם בחבורה בקשו לעשות
 מחדש חבורה כזו והמריחו הנאצאלסמוא דפה במכתבים שונים
 כלשונם וככתבם, כי חרה אפם על דבר אשר הם כולם יחד לא
 נתקבלו לחבורה זו והם כמו זרים נחשבו: **ומשה ואהרן** הוא
 משה בן אברהם, ואהרן בן יצחק, שהם זקני החבורה ואת
 כדר הנהגת הח"ק די בכל אתר ואתר יודעים, והם ראו
 את הנהגות שנהגו זקנים שבחבורה אשר שבקו לן חיים שהי,
 על סדר נכון מתנהגים, ולטובה היתה כונתם שעסקו בעסק בנין
 בית המרחץ דפה להיות ההכנסה זאת על צרכי החבורה קדישא,
 פנו משה ואהרן מכל עסקם וחזקו ידיהם לדבר מצוה הלז שלא
 לסתור בנין הזקנים, וקנו גם כעת בית סמוך לבית המרחץ דפה
 צדקה עשות עם עניים ואביונים מאחב"י ההולכים נעים ונרדים להיות
 להם מקום ללון והבית הלז נקצב לבית ההקדש, וכלל בני החבורה
 קדישא דפה קבלו על עצמם שלא לשנות מן המנהגים הטובים
 של ישראל הקדושים שמתנהגים כפי תקנות מוהר"מ זלה"ה,
 דק להתנהג כמאז ומקדם לעשות נייחא בזה לשוכני עפר שהיו
 בחבורה הלז, ומעתה ועד עולם כל ההכנסה של בית המרחץ
 שייכת להח"ק דפה לבד, ואין לזרים אשר אינם בחבורה
 הלז שום שייכות להכנסת הח"ק כי מנהג ישראל
 תורה היא, ולמען הדבר שב' אנשיה אלה משה ואהרן הן המה מוקני
 הח"ק דפה, הרבני מיה' משה בן אברהם נבחר בהסכמת כל הח"ק

דפה להיות הוא ראש החבורה כל ימיו, ואהרן בן יצחק נ"י נבחר בהסכמת כלל הח"ק דפה כמוהו להיות הוא שומר התיקון כל ימיו, ואחר הקלפי יבואו בעלי התמנות לשומר התיקון הנ"ל לכתוב בפנקס את בעלי התמנות חדשים או את מי שיתקבל לח"ק, בכדי שלא יתמלטל הפנקס ולעשות בו עוד איזה בזיון ח"ו, כאשר אתרחיש בחיים חיתו של מו"ה זאב סג"ל, ויעקב בן אהרן הוא השלישי על כי בפה נעשתה על ידו דברים טובים הנכתבים לזכרון בפנקס מימים כבירים, נבחר גם הוא להיות פלאנט כל ימיו, ושאר בעלי התמנות יתמנו בכל שנה כפי המבואר בתקנות עפ"י הבוררים בהוש"ר, ולהיות זאת למשמרת, נכתב זאת לזכרון, וככה יתנהגו עד ביאת משיחנו וגואלנו, אמן.

ואלופי קע"י דפה קיוב בראותם האמת והצדק עם הח"ק נתנו עדיהן ויצדקו בהנחת חותם הקהל על התקנה זו וקבלו עליהם ועל הבאים אחריהם באלה ובשבועה ובקנא"ם לקיים דברי אלה התקנות מוהר"ם ז"ל ודברי התקנה חדשה הלז מעתה ועד עולם בלי שום שנוי כלל וכלל.

(חותם הקהל כזה)

— (בדף כ"ג ע"א וע"ב), נרשם הקלפות משנות תקפ"ו ותקפ"ז בהוש"ר ושמות האנשים שזכו להתמנות. הדפים: כ"ד, כ"ה, כ"ו, חלקים המה.

— (בדף כ"ז ע"א וע"ב), נרשם לזכרון הנפטרים משנת תקנ"ו עד שנת תקנ"ח ועד בכלל.

(בדף כ"ח ע"א וע"ב), נרשם לזכרון הנפטרים משנת תקס"א ותקס"ב, וגם נפטרה אחת משנת תקנ"ב, ומלמטה כתוב כדברים האלה: „לזכרון שה"ה מוה' יצחק בן שרגא קנה קרקע כו' שנת תקע"א לפ"ק פה קיוב ונתן ה' רוביל אסי"ג, ושנים שלו שבעה ושמונים שנים, ויש לו בן מו"ה משה, וחונה לע"ע בעיר קאזאלמש".

(דף כ"ח ע"ב), הוא חלק.

(בדף כ"ט ע"א), כתובים הדברים האלה: „פה הארד קיוב, היום יום א' כ"ז יום לחדש שבט תק"ס לפ"ק, אנחנו הח"ק שמע שמענו ותרנו במנינו לקול השמועה רעה שמו"ה דוד במה"ו יצחק מק"ק ברדיטשוב מונח על ערש דוי, ועשינו כנהוג בכל תפוצות ישראל ובכל החברות קדישות לבקר החולה, וכשבאנו לביתו לבקרו בפה התחיל מו"ה דוד לדבר לנו בזה הלשון: שמעו אחינו, או גאט וועט געבען אז איך וועל אי"ה געזונד ווערען, בין איך מנדר אייך אויף איין שול עשרים אדומים, איר זאלט היא בויען, אין אויב איך וועל חלילה נפטר ווערען, בין איך מנדר חמשים אדומים לבנין ב"ה פיר מיין נשמה, אונ איר זאלט מיר מיין רעכט מיהן, אונ געבען איין מקום קבורה לפי כבודי, אויך איהר זאלט מיין נדבה ניש משנה זיין חלילה, אונ איהר זאלט זעהען וויא צום געכסטין בויען איין ב"ה, זאל מיר גערין זיין אויף מיין נשמה, אונ חלילה וחלילה

מעלים צו זיין איין פרושה אחת אדער משנה זיין פון דעם מעות, גם מיינע צווייא קינדערליך צו געבען מאה אדומים לכל אחד, גם כתובת אשתי איז ב"ה פאר האנדין, און אויף פרעון חובות איז ב"ה אויך געבליבען. נפטר בליל ד' ר"ח אדר ונקבר ביום ד' ויהי נפשו צב"ה, נתקבל הנדבה מאשת המנוח, היינו סך שני מאות ועשרים וחמשה רובל מעות סי"ג ומסרו ליד הנאמן דח"ק ה"ה הראשמה' יהודא ליב במו"ה יעקב, צרור וחתום, היום יום הנ"ל.

(בדף כ"ט ע"ב) נמצאים הדברים האלה: „ברוך ה' אשר לא עזב חסדו ואמתו והמציא לידינו לגמול חסד של אמת עם האיש אשר בחיו יצא מדעת ה"ה הר"ר ברוך בן הר"ר מרדכי שמש דשאר אשמש. ונשלח לפה גאראד קיוב לסומאשעדשיע דאם והיה מתעכב בפה ת"י א"י הממונה על הבית הנ"ל, וברבות עתים וימים נפטר מעולם בר"ח אב והא"י קברוהו בשדה, והדבר לא היה ידוע לשום אחד מבנ"י עד אחר ארבעה ושלשים שבועות מיום פטירתו, וכשנודע הדבר, הערכנו בקשתנו אנחנו בני ח"ק לפני הארון מאייאר הארדינסקי גלאוונע נאדזיראטעל, ונתן לנו רשות להביאו לקבר ישראל וחפרנו המקום ומצאנו שלם באבריו לא חסר כלום ורמה לא שלטה בו, והתחוקנו ידינו לגמול חסד של אמת עם המת הנ"ל, ונקבר בקבר ישראל בארון ותכריכין, עשרה ימים לחדש ניסן תקע"ב לפ"ק, פה ק"ק קיוב“.

ולשוב יזכר שמו של יעקב בר' אהרן ראש השמש מהח"ק, ושמו של הישיש מו"ה יונה במו"ה יצחק בעל מתעסק מחבורה פדיון שבויים, שע"י נגמרה המצוה הזאת לגמול חסד עם המת, והטה היו המתעסקים להביאו לקבר ישראל, ומי יתן והיה שיהא בלע המות לנצח.

לקורות בני ישראל בקיוב

(למטה באותו עמוד, וכן בדף ל' ע"א), נרשמו נדבות נפטרים קודם פטירתן, ואופני קיום נדבתם.

(מן דף ל' ע"ב עד דף ל"ז ע"ב ועד בכלל), הניר חלק.

(בדף ל"ח ע"א), נרשמו שתי תקנות מן שנת תקס"ב בהוש"ר, היינו מי שיהי' מאנשי ערינו לפרנס חודש אינו רשאי להיות לו שום התמנות מחבורה קדישא ומי שיהי' לאחד מבני עירינו התמנות בחברה קדישא אינו רשאי להיות לפרנס חרשים ולא במקום ולא נאמן ואפילו שיעלה אחד מפרנס חרשים עפ"י קלפי להיות בורר מחויב לעשות מצדו בורר אחר ובעצמו אינו רשאי להיות בורר, והשניה, מי שקנה א"ע בהח"ק ניתן לו הרשות לסלק מעותיו מעט מעט עד כלות שנה תמימה, ומי שלא יסלק עד כלות השנה, אזי לא יבא פתקו בקלפי עד שיסלק כל מה שהתחייב א"ע בפנקס.

(מן דף ל"ח ע"ב ועד דף ע"ח ע"א ועד בכלל), הניר חלק.

(בדף ע"ח ע"ב), כתוב כדברים האלה: „אמנם בעינינו ראינו, אשר העיר ה' את לבבו הטוב של האי גברא יקירא הנקוב בשמו מוה"ר יהודה ליב במהו' יעקב לייבין בארג, אשר אימץ וחזק ידו מתחלה להיות עסקן במצות, ובראשית לא נח להמליץ טוב עבור בני ישראל בעת אשר הרחיב ה' את גבול היהודים הניתן להם רשות להיותם יושבים בהשקט בפה קיוב, ובמליצתו אשר המליץ לפני מושלי עירנו ניתן לו רשות לבחור מקום לאחוזת קבר, ובעצמו פנה מכל עסקיו ובחר המקום אשר ישר בעיניו לבית עולמים, וגם עתה בחזקתו הוא עומד ודורש טוב לעמו, ולזאת לטוב יזכר שמו, והשם ישלם פעלו ומשכורתו שלימה, ויוכה להיות בנוחלי שני עולמים עולם זה ועולם הבא עם שארי צדיקים

וחסידים, אמן, ומי יתן והיה שיקוים בנו הכתוב: בלע המות לנצח ומחה ה' רמעה מעל כל פנים: אמן סלה".

(בדף ע"ט ע"א), כתוב בדברים האלה: חלק שני מהפנקס.

מי יוכל לספר ולמלל גבורות ד' אשר פעל ועשה לעינינו: בהאיר חשכת אופל עירנו בימינו, בבנין בית המקדש מעט הנגמרה בכי טוב מלאכת עבודת הקדש זו בהכ"נ ה"ק, שבעירנו, וזה זמנים טובא אשר אין זכרון לראשונים מסורת היא בידינו, שזאת היא העיר הגדולה והמהוללה, אשר עליה אכרו המושלים כי מקיוב תצא תורה ומימים כביר שממה היתה מאין יושב בה ישיבה שיש בה סמיכה לסמוך גאולה לתפלה, כי אבותינו מפנים נדחו וחוצץ לעיר נחו, ולא נמצא בה איש מישראל ולא נודע איה איפה היה מקום כבודו של בהכ"נ הישן, והכנסנו ראשינו בין הערים הגדולות האלה לשבת בהם, ואלהי ישראל היה לנו בעזרנו, וזה עשרים שנה אשר נתגלגלה רחמיו וחסדיו של אדונינו הקיסר רוסיא, וגזר אומר לקבץ נדחי ישראל בתוכה, וברוב רחמיו וחסדיו של אדונינו הקיסר Александръ Павловичъ יר"ה ניתן לאחב"י רשות לחסות תחת צל כנפיו ולבנות בנינים הטובים כפי אשר תשיג יד כל איש מישראל אפילו ברחוב העיר, והעיר ה' את לבבינו לבוא בחץ מליצתנו לפני אדונינו מלכנו ושרינו ליחד לנו מקום לפתוח בו שערי שמים לתפלתנו: ובעת הזאת היתה ממשלת האדון גובערנאמור ושמיו Петро Прокоповичъ Банкратьевъ זכרונו לטובה, ודבר טוב על ישראל ונתקבלה תפלתנו ונשמע צעקת דלי עניי עמו ישראל ועלה זכרונינו לטובה לפני יועצי ושרי המלך הפרתמים היושבים על כסאותם בעיר מלוכה פ"ב, ונתנו לנו רשות והרשאה לבנות בנין בהכ"נ ה"ק בפה קיוב, ואף גם כי רבים מעמי הארץ הלשינו עלינו מאד, והיו צועקים ולא נענים, —

וכהיום כי נגמרה בכי טוב מלאכת עבודת הקודש זו בנין מפואר בהכ"נ ה"ק, נעשה בין הח"ק דורעא דישראל לחק עולם להם ולזרעם לדורותם, שכל המקומות מבהכ"נ ה"ק אשר ימכרו הנבחרים מהח"ק מעבשין יהא נכתב ומפורש בפנקס הלז איה איפה הוא מקום כבודו של האיש זה בעזרת אנשים ומקומה בעזרת נשים, ומאז המקום הזה היא מכירה במכירה גמורה וחלוטה ומאז שייך לו ולזרעו עד עולם, כל הנ"ל נעשה יום ועש"ק ער"ח אלול דהאי שתאתקם"ט לפ"קפה קיוב, פאצערסק".

(ובדף ע"ט ע"ב), כתובים הדברים האלה :

„זה היום שקיינוהו מצאנוהו ראינוהו, אשר ה' היה בעזרנו ונגמרה לנו בכי טוב בנין בית נאווה קודש זו בנין בית הכנסת הקדושה שבעירנו ובית המדרש הנעשה במלאכת הקודש במלאכה מפוארה ע"י הני ראשי העדה והחבורה הנקובים בשמותם : ה"ה האחד הראש הנגיד מוהר"ר יהודא ליב במהור"ר יעקב, וה"ה הראש הנגיד מוהר"ר עוזר במהור"ר בצלאל, וה"ה מוהר"ר זאב במהור"ר אברהם סג"ל, אשר החזיקו את ידם בהתחלת המצוה, ונגמרה ע"י המתעסק המיבחר שבחבורה הנקוב בשמו מוהר"ר משה במהור"ר אברהם, ומשה לא מש ידו ואימץ וחזק ידו במלאכת מחשבת בחכמה ובתבונה ודעת וכלל מלאכה לחשוב מחשבות ביותר מכל בני החבורה קדישא דפה. וגדלה שמחת לבבינו וחדות נפשנו על אשר הרחיב ה' את גבולינו ואורו ורח והופיע עלינו המעט מכל העמים לקדש את שמו ברבים בקדיש וברכו, וברוך ה' אשר לא עזב חסדו ואמתו מאתנו והיה בעזר לנו לקנות בית הקדשות בכסף מרובה כנהוג בכל תפוצות ישראל, ונעשה במוסכם החבורה קדישא שבית הכנסת הקדושה ובתי הקדשות הנ"ל שייכים להחבורה קדישא הנ"ל ולא לשום חבורה בהחבורות הנמצאים בעיר, כי בקדושתיהם עומדים, ומי יתן

(דף פ' ע"א) , הנייר חלק.

בדף פ' ע"ב, ובדף (פ"א ע"א), נרשמה המקומות בבית הכנסת.

(מן דף פ"א ע"ב עד דף פ"ד ע"ב), שהוא סוף הפנקס, הנייר חלק.

תם ונשלם